

Beslutningsforslag nr. B 134. Fremsat den 30. marts 2007 af Margrethe Vestager (RV), Charlotte Fischer (RV) og Marianne Jelved (RV)

Forslag til folketingsbeslutning

om effektiv færdiggørelse af speciale for studerende, som har ingen eller begrænset kontakt med uddannelsessystemet

Folketinget pålægger regeringen at sikre den nødvendige hjemmel til, at universiteterne kan tilrettelægge turbospecialeforløb for frafaldne

studerende, der kun mangler specialet for at færdiggøre deres studier, og som har minimum 3 års studierelevant erhvervs erfaring.

Bemærkninger til forslaget

Baggrund

Der har i de senere år været et stigende fokus på, at studerende gør deres studier færdige og gør det på normeret tid. Ikke desto mindre har der gennem mange år været studerende, som er faldet fra deres studier inden de har tilendebragt specialet.

Fremadrettet løser velfærdsaftalen fra juni 2006 en del af problemet ved at stille bindende tidsbegrænsning for de studerendes specialeskrivning.

Imidlertid er der i dag mange specialestuderende, som pga. erhvervsarbejde har været længe væk fra uddannelsessystemet. Fuldtidsarbejde og/eller familieforhold betyder, at disse studerende i mange tilfælde ikke har mulighed for at trække et halvt år eller et helt år ud af kalenderen for at skrive det afsluttende speciale.

Disse studerende vælger derfor helt at opgive specialet og har reelt kun deres bachelorgrad som sidst opnåede eksamensbevis. Det betyder, at mange fastholdes på en lavere afsløning end deres kolleger med færdiggjorte kandidatuddannelser. Samtidig oplever mange specialestuderende det som et stort personligt nederlag, at man ikke har kunnet afslutte sin uddannelse.

Ifølge videnskabsministeren har ministeriet ikke overblik over problemets omfang (jf. S 1616-1619 fra 17. januar 2007). Imidlertid peger det relativt høje frafald på kandidatuddannelserne (på visse humanistuddannelser op til 20 pct.) på, at antallet, som falder fra, når blot specialet mangler, ikke er ubetydeligt.

Krav til specialet og anerkendelse af realkompetencer

Kandidatspecialet skal ifølge universitetsloven dokumentere færdigheder i atst anvende videnskabelige teorier og metoder under arbejdet med et fagligt afgrænset emne. Specialet afslutter uddannelsen og er normeret til 30 ECTS-point, hvilket udgør en fjerdedel af kandidatuddannelsen, svarende tidsmæssigt til et semester.

Efter de gældende regler kan realkompetence ikke indgå som en del af en kandidatuddannelse, og et speciale kan således ikke erstattes af erhvervsarbejde.

Det er imidlertid fornuftigt at give mulighed for at erhverve den akademiske grad, hvis man har de krævede kompetencer – inklusive de kompetencer, som opnås ved erhvervsarbejde. Det giver et mere retvisende billede af uddannelsesniveaet og et bedre grundlag for efter- og videreuddannelse af den enkelte.

Dette beslutningsforslag lægger op til, at de realkompetencer, som optjenes i forbindelse med fagrelevant erhvervsarbejde, kan meritoverføres og sammen med en mindre skriftlig opgave udgøre de 30 ECTS-point, som kræves af specialet i lovgivningen.

Forslaget vil konkret give de studerende, der kun mangler specialet, og som på grund af længerevarende erhvervsarbejde har været væk fra uddannelsessystemet i længere tid, muligheden for at tilegne sig en kandidatgrad ved at skrive en opgave over 6 uger med bunden opgaveformulering og med en afsluttende bestået/ikkebestået bedømmelse – et såkaldt turbospeciale. Opgaven skal skrives over en lukket periode, dvs. de 6 ugers opgaveskrivning kan ikke opdeles.

Opgaven udbydes af det enkelte universitet, og opgaveformulering udfærdiges af den fagrelevante underviser. Opgaveformuleringen udformes alene af underviseren, og den studerende har kun mulighed for at vælge overordnet emneretning.

I følge regeringens redegørelse, *Anerkendelse af realkompetencer i uddannelserne* (november 2004) har realkompetence fået en central rolle i uddannelses-tænkningen i dag. Regeringens redegørelse lægger op til, at alle dele af uddannelsessystemet medtænker anerkendelsen af realkompetencer.

Forslaget er på linje med dette generelle ønske om, at realkompetencer opnået uden for det etablerede uddannelsessystem i højere grad skal anerkendes og være omsættelige på arbejdsmarkedet.

Konkret stilles der krav om mindst 3 års fagrelevant akademisk erhvervs erfaring på fuldtid, for at den studerende kan anvende denne mulighed. Kravet om 3 års erhvervs erfaring betyder, at almindelige studerende, som påbegynder specialeskrivning, ikke har incitament til at vente til 6 ugers-specialet tilbydes. Det skyldes, at selve erhvervs erfaringen af kandidatgraden, som

nævnt, ofte har stor betydning for både beskæftigelsesmuligheder, startløn og lønfremgang (især i den offentlige sektor). Karrieremæssige og økonomiske hensyn vil derfor tilsi, at man afslutter specialet inden påbegyndelse af erhvervskarrieren. Det vil udelukke misbrug af ordningen.

At specialet er færdiggjort som et turbospeciale skal naturligvis oplyses på eksamensbeviset. Det vil således fortsat være muligt at skelne mellem normale kandidater og kandidater med 6 ugers speciale. Frygten for, at forslaget vil devaluere kandidatuddannelserne generelt, må i denne sammenhæng vurderes at være ubegrundet.

Bemærk, at det naturligvis ikke er hensigten, at brugen af 6 ugers-specialet skal være omfattende. Turbo-

specialet er en nødløsning for studerende i særlige situationer. Forslaget sigter alene efter at rydde op i rækken af ufærdige kandidatstuderende, hvilket vil være en samfundsøkonomisk gevinst i form af en positiv indflydelse på deres senere karriereforløb.

Finansiering

Forslaget vil betyde øgede udgifter vedrørende specialevejledning, censur og færdiggørelsestaxametre til universiteterne. Forslaget vil bidrage til opfyldelsen af målsætningerne vedrørende højere uddannelsesniveau i aftalen om globaliseringspulje fra november 2006. Udgifterne kan derfor dækkes ind under de der til allerede afsatte midler i globaliseringspuljen.

Skriftlig fremsættelse

Margrethe Vestager (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om effektiv færdiggørelse af speciale for studerende, som har ingen eller begrænset kontakt med uddannelsessystemet.

(Beslutningsforslag nr. B 134).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.